

Kuollut pysty- ja maapuu

Matti Koivula

Luonnonvarakeskus

Ennallistamissuunnitelman metsätyöryhmän 2. kokous

Termit ja teemat

- Kuolleet pystypuut -indikaattori osoittaa kuolleiden pystypuiden ja kuolleet maapuut -indikaattori maahan kaatuneiden puiden biomassan määrää metsässä ja muualla puustoisella maalla
  - Maankäyttösektorin ilmastotoimien vaikutukset näihin indikaattoreihin
  - Muut metsätalouden toimet indikaattorien tilan parantamiseksi
- Vaikutukset riippuvat aina lähtötilanteesta (puumäärä, maantiede, metsätyyppi)
- Pysty- ja maapuut ovat ekologisesti kytköksissä ja kehittyvät samansuuntaisesti; yleisellä tasolla empiirinen määräsuhte on noin 3:7, mitä voidaan soveltaa haluttujen tavoitetasojen määrittelemiseen

TOIMENPIDE	KUOLLUT PYSTYPUU 1/2
Metsähallituksen ilmastotoimia	
Metsän harventaminen	Vähentää puiden kuolemista
Soiden ennallistaminen	Puustoisilla soilla aluksi lisää, myöhemmin vähentää
Tulen käyttö palojatkumoalueilla	Kulotus (hakkuutähteet) ei vaikuta, poltot lisäävät
Lehtojen hoito	Järeään elävään ja kuolleeseen erikseen huomio
Paahdeympäristöjen hoito	Voi vähentää; järeään elävään ja kuolleeseen huomio
Metsäkadon ehkäisy	Potentiaalisesti ylläpitää tai lisää
Joutoalueiden ja heikkotuottoisten peltojen metsitys	Potentiaalisesti ylläpitää tai lisää; järeään elävään ja kuolleeseen huomio
Suometsien hoito ja käyttö	
Kunnostusojitusten välttäminen harvennushakkuissa korvissa ja karuilla rämeillä	Voi lisätä kuolleen puun määrää
Rehevissä korvissa 30 % hakkuista peitteisellä metsänkasvatuksella	Kuolleesta puusta huolehdittava erikseen
Ojitettujen turvemaiden tuhkalannoitus	Voi lisätä (tuhoriskin kasvaessa) tai vähentää (puiden elinvoiman lisääntyessä)

TOIMENPIDE	KUOLLUT PYSTYPUU 2/2
Muut hiilen sidonta- ja varastointitoimet	
Kivennäismaiden lannoitus	Voi lisätä (tuhoriskin kasvaessa) tai vähentää (puiden elinvoiman lisääntyessä)
Metsien nopea ja tehokas uudistaminen	Elävien ja kuolleiden puiden säästämiseen kiinnitettävä huomiota
Lahopuun lisääminen jättämällä säästöpuita ja metsätuhopuita	Lisää määrää edellyttäen, että säästöpuita ei korjata esim. polttopuiksi
Suopohjien ilmastokestävä jatkokäyttö	Metsitettäessä voidaan pitkällä aikavälillä lisätä esim. säästöpuita jättämällä
Edelleen kehitettävät ja myöhemmin päätettävät	
Metsien kiertoajan pidentäminen	Voi lisätä järeän kuolleen puun määrää, mutta kasvattaa tuhoriskiä

TOIMENPIDE	KUOLLUT MAAPUU 1/2
Metsähallituksen ilmastotoimia	
Metsän harventaminen	Vähentää puiden kuolemista, tuhoutuu hakkuussa
Soiden ennallistaminen	Puustoisilla soilla aluksi lisää, myöhemmin vähentää
Tulen käyttö palojatkumoalueilla	Kulotus (hakkuutähteet) vähentää, poltto vähentää hieman mutta pitemmällä aikavälillä lisää
Lehtojen hoito	Järeän elävän ja kuolleen säilyttämiseen erikseen huomio
Paahdeympäristöjen hoito	Voi vähentää; järeään elävään ja kuolleeseen huomio
Metsäkadon ehkäisy	Potentiaalisesti ylläpitää tai lisää
Joutoalueiden ja heikkotuottoisten peltojen metsitys	Potentiaalisesti ylläpitää tai lisää
Suometsien hoito ja käyttö	
Kunnostusojitusten välttäminen harvennushakkuissa korvissa ja karuilla rämeillä	Voi lisätä
Rehevissä korvissa 30 % hakkuista peitteisellä metsänkasvatuksella	Kuolleesta puusta huolehdittava erikseen
Ojitettujen turvemaiden tuhkalannoitus	Voi lisätä (tuhoriskin kasvaessa) tai vähentää (puiden elinvoiman lisääntyessä)

TOIMENPIDE	KUOLLUT MAAPUU 2/2
Muut hiilen sidonta- ja varastointitoimet	
Kivennäismaiden lannoitus	Voi lisätä (tuhoriskin kasvaessa) tai vähentää (puiden elinvoiman lisääntyessä)
Metsien nopea ja tehokas uudistaminen	Tuhoutuu korjuussa ja maanmuokkauksessa; säilyttämiseen kiinnitettävä huomiota
Lahopuun lisääminen jättämällä säästöpuita ja metsätuhopuita	Lisää määrää edellyttäen, että säästöpuita ei korjata esim. polttopuiksi
Suopohjien ilmastokestävä jatkokäyttö	Metsitettäessä voidaan pitkällä aikavälillä lisätä esim. säästöpuita jättämällä
Edelleen kehitettävät ja myöhemmin päätettävät	
Metsien kiertoajan pidentäminen	Voi lisätä järeän kuolleen puun määrää, mutta kasvattaa tuhoriskiä

Muut metsätaloustoimet ja kuollut puu

- Tekopökkelöiden katkaiseminen elävistä puista uudistus- ja harvennushakkuissa
- Harvennusvälin pidentäminen ja harvennusvoimakkuuden vähentäminen
- Arvokkaiden elinympäristöjen ja vesistöjen suojavaöhykkeiden rajaaminen käsittelyjen ulkopuolelle
- Varttuneiden metsien saatavuuden turvaaminen aluetason metsien käytön suunnittelulla

